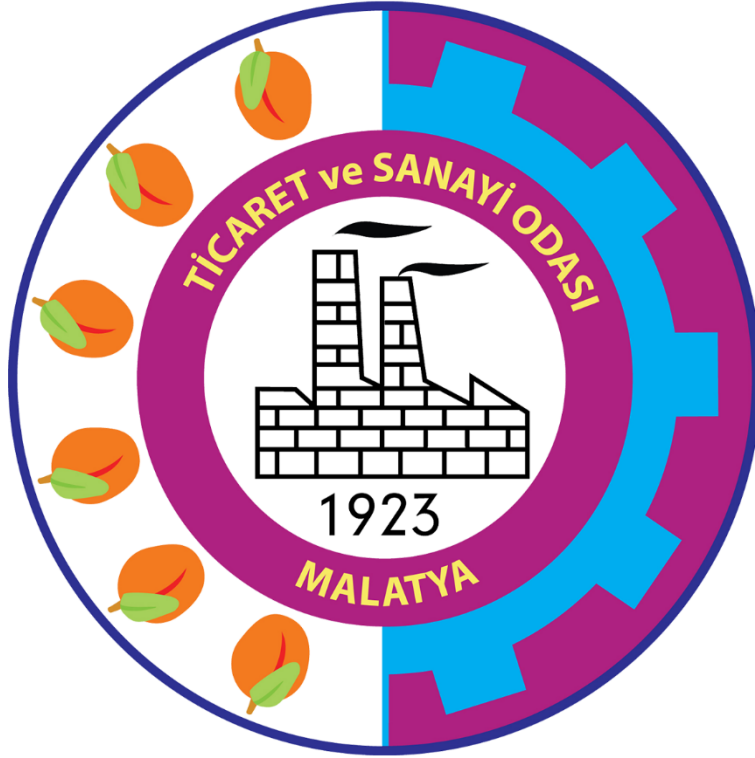

2020 TEMMUZ AYI DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	4
1) Dış Ticaret.....	4
2) Enflasyon.....	8
3) İşgücü Piyasası.....	9
4) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri.....	10
5) Güven Endeksleri.....	11
6) Ödemeler Dengesi.....	12
7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	13
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	15
1) Dış Ticaret.....	15
2) Yatırım Teşvikleri.....	17
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	18
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	19
5) Konut Satış İstatistikleri.....	21
6) Patent ve Marka İstatistikleri.....	22

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2020 yılı Temmuz ayında meydana gelen önemli küresel ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

6 – 10 Temmuz 1. Hafta:

- ABD’de son haftada işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 1,3 milyon kişi ile beklentilerin altında gerçekleşti
- ABD’de Haziran ayında ISM İmalat Dışı Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 57,1 ile piyasa beklentisinin oldukça üzerinde gerçekleşerek sektörde büyümeye işaret etti
- Euro Alanı’nda Mayıs ayında bir önceki aya göre perakende satışları %17,8 artış ile piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşti
- AB Komisyonu, 2020 yılı daralma tahminini Euro Alanı için %7,7’den %8,7’ye çekerek aşağı yönlü revize ederken, 2021 yılında %6,1’lik büyüme öngördüklerini açıkladı
- Almanya’da Mayıs ayında fabrika siparişleri bir önceki aya göre %10,4 artış gösterse de %15 olan beklentinin altında kaldı
- Almanya’da Mayıs ayında bir önceki aya göre ihracat %9 ithalat %3,5 artış göstermesine rağmen piyasa beklentilerini karşılayamadı
- Almanya’da Mayıs ayında sanayi üretiminde bir önceki aya göre %7,8 artış olmasına karşın %10 olan piyasa beklentisinin altında kaldı
- İngiltere’de Haziran ayında İnşaat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 55,3 ile beklentilerin ve 50 olan eşik değerin üzerinde değer aldı

13-17 Temmuz 2. Hafta:

- ABD’de Haziran ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), toparlanarak bir önceki aya göre %0,6 arttı
- ABD’de Haziran ayında sanayi üretimi, bir önceki aya göre %5,4 ile piyasa beklentisinin üzerinde arttı
- ABD’de Haziran ayında kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre %68,6 artış ile beklentilerin üzerinde performans gösterdi
- ABD’de Haziran ayında perakende satışlar, bir önceki aya göre %7,5 artış kaydederek %5 olan beklentinin üzerinde gerçekleşti
- ABD’de son haftada işsizlik maaşı başvuruların sayısı 1,3 milyon olarak beklentinin üzerinde gerçekleşti
- Çin ekonomisi, 2020 yılının ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %3,2 ile beklentilerin üzerinde büyüdü
- Avrupa Merkez Bankası para politikasında değişiklik yapmadı. ECB, politika faizini %0 mevduat kolaylığı faizini -%0,5 seviyesinde sabit tuttu
- Euro Alanı’nda Mayıs ayında sanayi üretimi, bir önceki aya göre %12,4 artmasına karşın %15 olan beklentinin altında kaldı
- İngiltere’de Mayıs ayında imalat üretimi, bir önceki aya göre %8,4 ile beklentilerin üzerinde artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre %22,8 azaldı

20-24 Temmuz 3. Hafta:

- ABD’de Haziran ayında ikinci el konut satışları, bir önceki aya göre %20,7 artışla 4,72 milyon adet oldu
- ABD’de son haftada işsizlik maaşı başvuruları bir önceki haftaya göre artış kaydederek 1,4 milyon kişi ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti
- Avrupa Birliği, koronavirüs salgınının ekonomik etkileriyle mücadele etmek için oluşturulan 750 milyar Euro tutarında kurtarma paketi ve bütçe konusunda anlaşma sağladı. Paketin 390 milyar Euroluk kısmı hibe, 360 milyar Euroluk kısmı ise düşük faizli kredi olarak kullanılacak
- Euro Alanı’nda Temmuz ayı öncü verilerine göre İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), bir önceki aya göre artarak 51,1 ile 50 olan eşik değerin üzerinde değer aldı
- Euro Alanı’nda Temmuz ayı öncü verilerine göre Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 55,1 olarak piyasa beklentisinin üzerinde değer aldı
- İngiltere’de Haziran ayında perakende satışlar bir önceki aya göre %13,9 ile %8 olan piyasa beklentisinin üzerinde arttı
- İngiltere’de Temmuz ayı öncü verilerine göre imalat ve hizmet sektörlerinin birlikte değerlendirildiği Bileşik Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 57,1 ile piyasa beklentilerinin oldukça üzerinde değer aldı

27-31 Temmuz 4. Hafta:

- ABD Merkez Bankası politika faiz oranlarını değiştirmeyerek %0-0,5 aralığında sabit tuttu
- ABD ekonomisi öncü verilere göre 2020 yılının ikinci çeyreğinde çeyreklik bazda %32,9 daraldı
- ABD’de son haftada işsizlik maaşı başvuruları 1 milyon 434 bin ile beklentilerin altında gerçekleşti
- ABD’de Haziran ayında dayanıklı mal siparişleri bir önceki aya göre %7,3 ile beklentilerin bir miktar üzerinde artış gösterdi
- ABD’de Haziran ayında 98,3 olan CB tüketici güveni endeksi, Temmuz ayında 92,6 seviyesine gerileyerek piyasa beklentisini karşılayamadı
- ABD’de Haziran ayında bir önceki aya göre bekleyen konut satışları, %16,6 ile beklentilerin üzerinde arttı
- Euro Alanı’nda Haziran ayında işsizlik oranı %7,8 oldu. Beklenti işsizlik oranının %7,7 olması yönündeydi
- Almanya’da Temmuz ayında Ifo iş iklimi endeksi 90,5 ile beklentilerin üzerinde değer aldı
- Almanya ekonomisi öncü verilere göre 2020 yılının ikinci çeyreğinde çeyreklik bazda %10,1 daraldı

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Temmuz ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,78 oranında, ithalat ise % 7,66 oranında azalmıştır.

2020 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 5,78 azalarak 15 milyar 12 milyon dolar,
- İthalat, % 7,66 azalarak 17 milyar 756 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 6,81 azalarak 32 milyar 768 milyon dolar olurken,
- Dış ticaret açığı ise % 16,78 oranında azalarak 2 milyar 744 milyon dolara gerilemiştir.
- İhracatın ithalatı karşılama oranı da % 84,5 seviyesine yükselmiştir.
- Altın hariç İhracatın ithalatı karşılama oranı % 93,9 değerine ulaşmıştır.

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 7,51 oranında azalış ile 166 milyar 569 milyon dolar, ithalat ise % 1,13 oranında artış ile 205 milyar 615 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 2,93 oranında azalarak 372 milyar 184 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 81,01 olmuştur.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Temmuz			Ocak-Temmuz		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	15.932	15.012	-5,78	104.296	90.032	-13,68
İthalat	19.229	17.756	-7,66	121.381	116.651	-3,90
Dış Ticaret Hacmi	35.161	32.768	-6,81	225.677	206.683	-8,42
Dış Ticaret Dengesi	-3.297	-2.744	-16,78	-17.085	-26.618	55,80
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	82,9	84,5		85,9	77,2	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Temmuz ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (7 milyar 4 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (6 milyar 154 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 748 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Temmuz ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (12 milyar 855 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 703 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (2 milyar 158 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.050	1.748	-14,70	12.814	10.093	-21,24
2	Ham madde (Ara mallar)	7.554	7.004	-7,28	49.789	43.733	-12,16
3	Tüketim malları	6.231	6.154	-1,23	41.140	35.619	-13,42
	Diğer	97	105	7,55	553	587	6,13
Toplam		15.932	15.012	-5,78	104.296	90.032	-13,68

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 3: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.820	2.703	-4,14	14.894	16.215	8,87
2	Ham madde (Ara mallar)	14.411	12.855	-10,80	94.230	87.723	-6,91
3	Tüketim malları	1.957	2.158	10,30	11.928	12.371	3,72
	Diğer	41	39	-4,67	330	342	3,70
Toplam		19.229	17.756	-7,66	121.381	116.651	-3,90

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Temmuz ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,75 oranında, ithalat ise % 6,33 oranında azalmıştır.

2020 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 5,75 azalarak 14 milyar 258 milyon dolar,
- İthalat, % 6,33 azalarak 17 milyar 188 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 6,07 azalarak 31 milyar 446 milyon dolar olurken,
- Dış ticaret açığı % 9,03 azalarak 2 milyar 931 milyon dolara gerilemiştir.
- İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 83,0 seviyesine yükselmiştir.

Tablo 4: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Temmuz			Ocak-Temmuz		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	15.128	14.258	-5,75	98.807	85.151	-13,82
İthalat	18.349	17.188	-6,33	116.911	111.715	-4,44
Dış Ticaret Hacmi	33.477	31.446	-6,07	215.718	196.866	-8,74
Dış Ticaret Dengesi	-3.221	-2.931	-9,03	-18.105	-26.564	46,72
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	82,4	83,0		84,5	76,2	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Temmuz ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (6 milyar 596 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (5 milyar 925 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 651 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Temmuz ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (12 milyar 532 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 615 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 997 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 5: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.953	1.651	-15,47	12.056	9.511	-21,11
2	Ham madde (Ara mallar)	7.085	6.596	-6,90	46.724	41.022	-12,20
3	Tüketim malları	5.993	5.925	-1,13	39.422	34.114	-13,46
	Diğer	97	86	-11,13	605	504	-16,66
Toplam		15.128	14.258	-5,75	98.807	85.151	-13,82

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 6: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.726	2.615	-4,07	14.740	15.702	6,52
2	Ham madde (Ara mallar)	13.983	12.532	-10,38	91.615	84.520	-7,75
3	Tüketim malları	1.598	1.997	24,98	10.229	11.115	8,66
	Diğer	41	44	5,38	327	379	15,99
Toplam		18.349	17.188	-6,33	116.911	111.715	-4,44

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 7: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.376	1.359	-1,22	9.064	7.960	-12,19
2	İngiltere	1.089	935	-14,10	6.075	5.245	-13,66
3	ABD	725	851	17,36	4.626	4.938	6,76
4	Fransa	740	662	-10,50	4.617	3.555	-23,00
5	Irak	768	659	-14,30	4.885	4.221	-13,59
	Diğer	10.429	9.791	-6,12	69.540	59.232	-14,82
Toplam		15.128	14.258	-5,75	98.807	85.151	-13,82

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 8: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

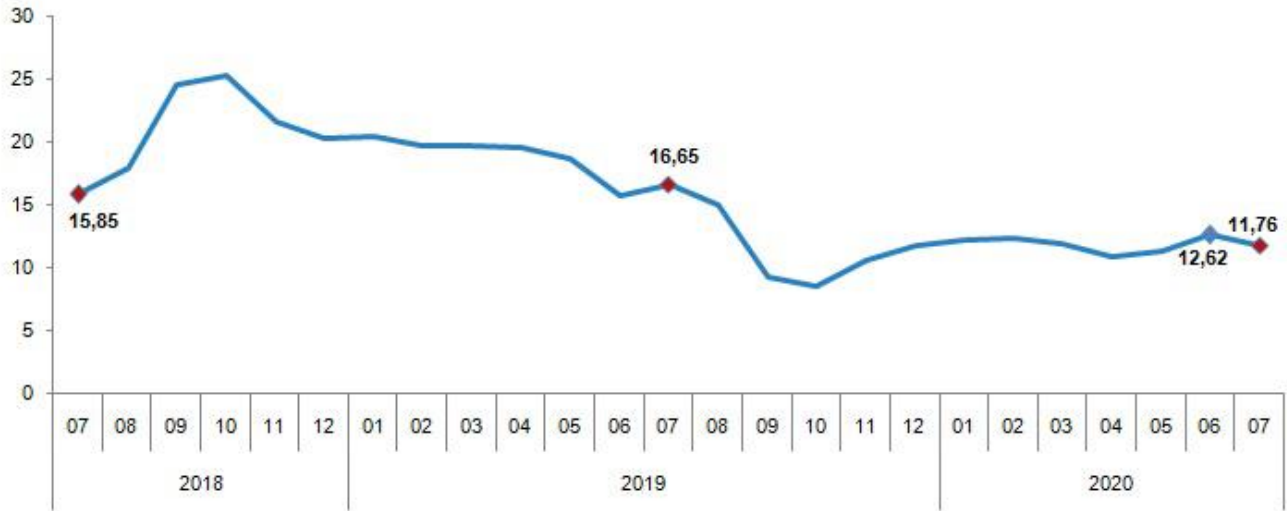
Sıra No	Ülke Adı	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Çin	1.661	1.818	9,45	10.258	11.648	13,55
2	Almanya	1.727	1.756	1,67	10.156	10.431	2,71
3	Rusya Federasyonu	2.091	1.297	-37,98	12.631	9.538	-24,49
4	Irak	376	1.251	232,33	723	4.517	525,03
5	ABD	1.324	914	-30,97	6.651	6.593	-0,86
	Diğer	11.170	10.153	-9,10	76.492	68.987	-9,81
Toplam		18.349	17.188	-6,33	116.911	111.715	-4,44

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2) Enflasyon

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %0,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,37, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,76 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,51 artış gerçekleşti.

Şekil 1: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Yİ-ÜFE (2003=100) 2020 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %1,02, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,98, bir önceki yılın aynı ayına göre %8,33 ve on iki aylık ortalamalara göre %6,81 artış gösterdi.

Şekil 2: Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

3) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2020 yılı Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 331 bin kişi azalarak 3 milyon 826 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,1 puanlık artış ile %12,9 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,2 puanlık artış ile %15,2 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Mayıs döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 2 milyon 411 bin kişi azalarak 25 milyon 858 bin kişi, istihdam oranı ise 4,7 puanlık azalış ile %41,4 oldu.

Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 308 bin, sanayi sektöründe 274 bin, inşaat sektöründe 206 bin, hizmet sektöründe 1 milyon 622 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin %18,8'i tarım, %20,4'ü sanayi, %5,2'si inşaat, %55,6'sı ise hizmet sektöründe yer aldı.

İşgücü 2020 yılı Mayıs döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 2 milyon 742 bin kişi azalarak 29 milyon 684 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 5,3 puanlık azalış ile %47,6 olarak gerçekleşti.

Tablo 9: 2020 Mayıs Ayı Mevsim Etkisinden Arındırılmamış Temel İşgücü Göstergeleri, 15+ Yaş, (Bin kişi)

	Toplam			Erkek			Kadın		
	2019	2020	Fark	2019	2020	Fark	2019	2020	Fark
Nüfus	61 342	62 421	1 079	30 310	30 867	557	31 032	31 554	522
İşgücü	32 426	29 684	-2 742	21 740	20 306	-1 434	10 685	9 378	-1 307
İstihdam	28 269	25 858	-2 411	19 177	17 723	-1 454	9 092	8 134	-958
Tarım	5 173	4 865	-308	2 860	2 904	44	2 313	1 961	-352
Sanayi	5 546	5 272	-274	4 162	4 013	-149	1 384	1 259	-125
İnşaat	1 548	1 342	-206	1 478	1 263	-215	70	78	8
Hizmet	16 002	14 380	-1 622	10 677	9 543	-1 134	5 325	4 836	-489
İşsiz	4 157	3 826	-331	2 563	2 582	19	1 593	1 244	-349
İşgücüne dahil olmayanlar	28 916	32 738	3 822	8 570	10 562	1 992	20 347	22 176	1 829
İşgücüne katılma oranı (%)	52,9	47,6	-5,3	71,7	65,8	-5,9	34,4	29,7	-4,7
İstihdam oranı (%)	46,1	41,4	-4,7	63,3	57,4	-5,9	29,3	25,8	-3,5
İşsizlik oranı (%)	12,8	12,9	0,1	11,8	12,7	0,9	14,9	13,3	-1,6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	15,0	15,2	0,2	13,3	14,6	1,3	18,9	16,6	-2,3

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyecebilir.

Kaynak: TÜİK

4) Kapasite Kullanım Oranı ve Sanayi Üretim Endeksi

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), 2020 Temmuz ayında bir önceki aya göre 4,7 puan artarak yüzde 70,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya (yüzde 65,8) göre 4,9 puan artarak yüzde 70,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Aylar	2019	2020
Ocak	74,4	75,5
Şubat	74,0	76,0
Mart	74,3	75,3
Nisan	75,0	61,6
Mayıs	76,3	62,6
Haziran	77,1	66,0
Temmuz	76,2	70,7
Ağustos	76,6	
Eylül	76,3	
Ekim	76,4	
Kasım	77,2	
Aralık	77,0	

Kaynak: TCMB

Sanayi üretimi Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %0,1 arttı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2020 yılı Haziran ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %8,0 azaldı, imalat sanayi sektörü endeksi %1,0 arttı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %6,4 azaldı.

Sanayi üretimi bir önceki aya göre aylık %17,6 arttı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2020 yılı Haziran ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %7,8, imalat sanayi sektörü endeksi %19,0 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %6,7 arttı.

Şekil 3: Sanayi Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

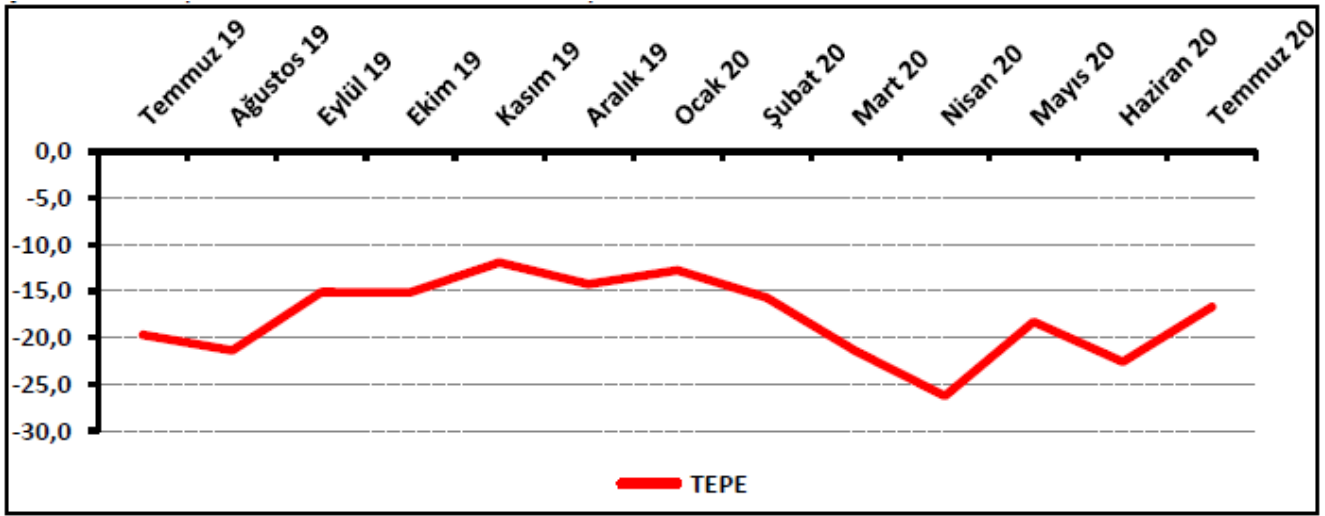
Kaynak: TÜİK

5) Güven Endeksleri

TEPE, Temmuz 2020’de bir önceki aya göre 5,9 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 3,0 puan arttı. Perakende güveninin artışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü, temmuz ayında da perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Temmuz ayında -16,7 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 3,0 puan, geçen aya göre 5,9 puan arttı. TEPE değerinin geçen aya ve geçen yıla göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu.

Şekil 4: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

Kaynak: TEPAV

Ekonomik güven endeksi Haziran ayında 73,5 iken, Temmuz ayında %11,8 oranında artarak 82,2 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre Temmuz ayında %10,7 oranında artarak 99,4 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %20,2 oranında artarak 66,7 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi %9,6 oranında artarak 94,6 değerini, inşaat sektörü güven endeksi %11,6 oranında artarak 87,0 değerini aldı. Tüketici güven endeksi Temmuz ayında %2,7 oranında azalarak 60,9 değerini aldı.

Şekil 5: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

6) Ödemeler Dengesi

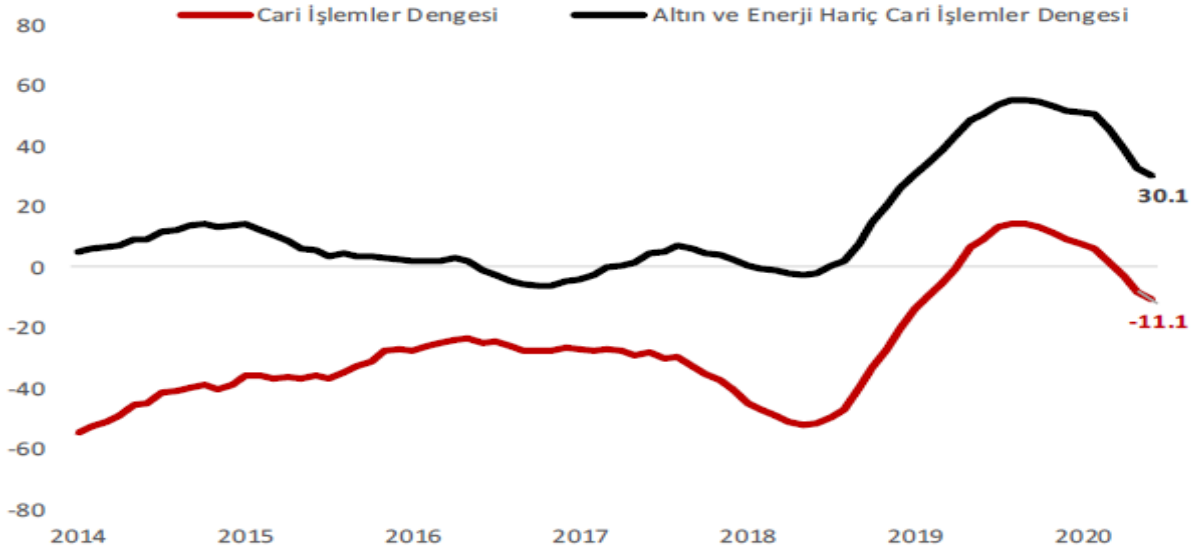
2020 Haziran’da cari işlemler açığı, bir önceki yılın Haziran ayına göre 2 milyar 839 milyon dolar artarak 2 milyar 934 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bu dönemde enerji hariç cari işlemler dengesi 2,2 milyar dolar fazladan 1,6 milyar dolar açığa dönerken, altın ve enerji hariç çekirdek fazla 2,6 milyar dolar 181 mil-yon dolara indi. Böylece Haziran itibarıyla 12 aylık toplamalarda genel cari işlemler hesabı 11,1 milyar dolar açık verirken, enerji ve altın hariç cari işlemler fazlası ise 30,1 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Haziran’da ihracat, ithalattan hızlı artarken, altın ithalatındaki artış dış ticaret açığındaki iyileşmeyi sınırladı. Bu sonuçlarla geçen yıl 2,4 milyar dolar olan dış ticaret açığı Haziran 2020’de 2,0 milyar dolara indi. Bu dönemde seyahat ve taşımacılık kalemlerinde çok sınırlı da olsa fazlalar verilirken, diğer hizmet kalemlerindeki açıklar genel hizmet dengesini olumsuz etkiledi. Öte yandan, Haziran’da birincil gelir dengesindeki çıkışın hız kesmesi toplam cari açıktaki genişlemeyi sınırlayıcı bir unsur olarak öne çıktı.

Bu dönemde sadece 3 milyon dolar net doğrudan yabancı yatırım girişi kaydedilirken, net portföy yatırımlarında 1,5 milyar dolarlık çıkış kaydedildi. Haziran’da uzun vadeli dış borçlarda 4,0 milyar dolar, kısa vadeli 562 mil-yon dolar nette ödeme yapıldı. Haziran’da bankacılık sektörünün uzun vadeli dış borç çevirme oranı %62,5 olurken, diğer sektörlerde ve toplamda sırasıyla %42,1 ve %54,2 seviyelerinde oluştu. Haziran itibarıyla 12 aylık toplamda dış borç çevirme oranları bankacılıkta %74,3, diğer sektörlerde %76,7 ve toplamda %75,4 seviyesinde bulunuyor. Bu sonuçlarla, resmi rezervlerde 7,7 milyar dolar azalış gerçekleşirken, net hata-noksan kaleminden yaklaşık 2,0 milyar dolar giriş gerçekleşti.

Haziran verileriyle birlikte, 2019 ilk yarıda 185 milyon dolar fazla veren genel cari işlemler hesabı 2020’nin aynı döneminde 19,8 milyar dolar açık verdi.

Şekil 6: Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)

Kaynak: TSKB

7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 yılı Haziran ayında kurulan şirketlerin sayısında bir önceki aya göre %179,12 artış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %179,12 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %112,96 kurulan kooperatif sayısı %200,00 oranında artmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %116,76 kapanan kooperatif sayısı %350,00 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %16,18 oranında artış olmuştur.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %109,34 artış oldu.

- 2020 yılı Haziran ayında, 2019 yılı Haziran ayına göre kurulan şirket sayısı %109,34 kurulan kooperatif sayısı %115,79 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %194,61 oranında artmıştır.
- 2020 yılı Haziran ayında, kapanan şirket sayısı 2019 yılının aynı ayına göre %55,09 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %62,38 oranında artış olup kapanan kooperatif sayısında %53,85 oranında azalış olmuştur.

2020 yılının ilk altı ayında kurulan şirket sayısı, 2019 yılının aynı dönemine göre %9,45 oranında arttı.

- 2020 yılının ilk altı ayında 2019 yılının aynı dönemine göre kurulan şirket sayısında %9,45 kurulan kooperatif sayısında %15,13 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısında %23,79 oranında artış gözlenmiştir.
- 2020 yılının ilk altı ayında 2019 yılının aynı dönemine göre kapanan şirket sayısında %4,23 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %17,73 oranında artış olup kapanan kooperatif sayısında %26,27 oranında azalış gözlenmiştir.

Tablo 11: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, Haziran 2020

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	HAZİRAN 2020	MAYIS 2020	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	HAZİRAN 2019	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- HAZİRAN (6 Aylık)		
							2019	2020	Değişim (%)
Kurulan*	Şirket	9.596	3.438	179,12	4.584	109,34	39.976	43.755	9,45
	Kooperatif	123	41	200,00	57	115,79	542	624	15,13
	Ger.Kişi Tic.İşl.	3.335	1.566	112,96	1.132	194,61	11.488	14.221	23,79
Tasfiye	Şirket	1.242	612	102,94	954	30,19	6.951	6.880	-1,02
	Kooperatif	11	5	120,00	78	-85,90	383	169	-55,87
Kapanan*	Şirket	1.112	513	116,76	717	55,09	5.513	5.746	4,23
	Kooperatif	18	4	350,00	39	-53,85	415	306	-26,27
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.580	1.360	16,18	973	62,38	10.269	12.090	17,73

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2020 Temmuz Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 - 31 TEMMUZ			1 OCAK - 31 TEMMUZ		
	2019	2020	% Değ.	2019	2020	% Değ.
Çelik	8,42	46,73	454,63	249,25	864,16	246,71
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.706,56	1.726,81	1,19	6.965,69	10.948,92	57,18
Demir ve Demir Dışı Metaller	45,85	65,55	42,96	1.066,41	246,89	-76,85
Deri ve Deri Mamulleri	0,26	1,81	591,45	9,82	64,55	557,14
Diğer Sanayi Ürünleri	0,00	0,00		4,71	0,11	-97,75
Elektrik Elektronik	867,57	1.235,00	42,35	5.922,25	5.452,05	-7,94
Fındık ve Mamulleri	83,55	651,03	679,20	2.781,02	3.640,41	30,90
Halı	14,00	8,89	-36,52	109,92	13,34	-87,86
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	11.564,34	366,00	-96,84	62.419,31	18.603,84	-70,20
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	820,11	1.035,10	26,21	5.197,68	4.652,01	-10,50
İklimlendirme Sanayii	1,35	152,68	11185,47	361,18	594,00	64,46
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	261,89	301,65	15,18	1.060,12	1.810,42	70,77
Kuru Meyve ve Mamulleri	6.042,83	5.128,86	-15,12	72.163,37	65.705,82	-8,95
Madencilik Ürünleri	52,52	32,59	-37,95	561,52	59,18	-89,46
Makine ve Aksamları	885,37	772,27	-12,77	4.829,37	9.026,32	86,90
Meyve Sebze Mamulleri	628,35	2,95	-99,53	1.927,55	3.644,29	89,06
Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	943,66	236,77	-74,91	2.640,30	1.449,62	-45,10
Mücevher	0,00	0,00		0,00	0,00	
Otomotiv Endüstrisi	13,66	8,31	-39,17	150,51	711,36	372,63
Savunma ve Havacılık Sanayii	50,23	0,00	-100,00	112,68	0,00	-100,00
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	7.263,29	2.672,15	-63,21	19.985,81	15.609,73	-21,90
Süs Bitkileri ve Mam.	0,00	0,00		102,05	0,00	-100,00
Tekstil ve Hammaddeleri	1.119,11	1.536,65	37,31	12.021,93	8.619,24	-28,30
Tütün	1,31	0,00	-100,00	11,21	0,00	-100,00
Yaş Meyve ve Sebze	1.499,03	2.828,36	88,68	2.007,45	3.738,50	86,23
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	0,00		12,84	24,42	90,17
TOPLAM	33.873,28	18.810,16	-44,47	202.673,97	155.479,18	-23,29

Kaynak: TİM

Malatya'nın 2020 yılı Temmuz ayı ihracat tutarı yaklaşık 18,8 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2019 yılı Temmuz ayının ihracat rakamı olan 33,8 milyon Dolara göre %44,47 azalış anlamına gelmektedir. 2020 yılı 7 aylık toplam ihracat tutarı ise 155,4 milyon Dolar olup 2019 yılı 7 aylık ihracat tutarı olan 202,6 milyon Dolara göre %23,29 azalış anlamına gelmektedir.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

Tablo 2: 2020 Yılı Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

Aylar	Kuru Kayısı		Kayısı Çekirdeği	
	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)
Ocak	24.608.235	9.144.294	681.431	255.819
Şubat	21.811.666	8.281.946	857.715	340.210
Mart	23.620.090	8.901.087	1.336.332	482.753
Nisan	18.661.553	7.121.784	367.332	126.190
Mayıs	12.515.447	4.649.941	231.078	101.200
Haziran	13.694.540	5.162.443	370.931	134.585
Temmuz	11.279.262	3.964.575	468.339	206.398
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
Toplam	126.190.793	47.226.070	4.313.158	1.647.155

Kaynak: TİM

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya’da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 3 vermektedir.

Tablo 3: Malatya’da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi		Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ocak	4	14	30	1.291	201	2.141
Şubat	5	10	35	197	740	1.521
Mart	8	5	64	36	616	93
Nisan	4	7	348	32	224	262
Mayıs	6	4	46	56	657	346
Haziran	2	4	45	41	225	28
Temmuz						
Ağustos						
Eylül						
Ekim						
Kasım						
Toplam	29	44	568	1.653	2.663	4.391

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 4: 2020 Haziran Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 HAZİRAN (BİR AYLIK)									2019 HAZİRAN (BİR AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
68	1	24	4	0	3	0	3		20	2	3	4	0	4	0	7	

Kaynak: TOBB

Tablo 5: 2020 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 OCAK-HAZİRAN (ALTI AYLIK)									2019 OCAK-HAZİRAN (ALTI AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
234	8	108	32	3	25	1	45		179	4	78	24	0	19	3	49	

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 6: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	8.865	11.551	15.968	3.106
Şubat	7.358	6.510	8.695	3.297
Mart	7.001	6.432	6.265	3.937
Nisan	2.382	8.525	12.117	5.630
Mayıs	6.916	8.040	11.714	1.611
Haziran	5.520	3.281	5.203	4.379
Temmuz	5.651	14.359	11.010	
Ağustos	2.791	15.141	2.756	
Eylül	3.848	11.072	9.158	
Ekim	16.979	29.973	4.570	
Kasım	7.340	25.853	2.562	
Aralık	6.174	21.091	6.601	
TOPLAM	80.770	161.829	96.617	21.961

Kaynak: TBB

Tablo 7: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	4.162	4.136	12.259	6.541
Şubat	3.340	7.920	6.334	6.189
Mart	4.396	3.742	8.401	4.725
Nisan	3.882	6.036	7.901	5.222
Mayıs	4.291	5.461	4.872	4.169
Haziran	4.164	5.954	8.339	2.622
Temmuz	4.185	6.794	12.586	
Ağustos	4.278	7.445	10.657	
Eylül	4.175	14.184	9.573	
Ekim	6.352	9.599	6.369	
Kasım	4.143	13.098	7.400	
Aralık	3.703	7.803	16.763	
TOPLAM	51.071	92.173	111.455	29.468

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 8: Malatya’da Konut Satış İstatistikleri

Aylar	2019			2020		
	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	233	417	650	276	612	888
Şubat	262	327	589	241	492	733
Mart	382	460	842	307	465	772
Nisan	249	445	694	148	228	376
Mayıs	262	329	591	183	327	510
Haziran	187	291	478	600	1.186	1.786
Temmuz	370	530	900	593	1.302	1.895
Ağustos	431	660	1.091			
Eylül	498	874	1.372			
Ekim	452	835	1.287			
Kasım	552	692	1.244			
Aralık	828	1.005	1.833			
Toplam	4.758	6.979	11.737	2.348	4.612	6.960

Kaynak: TÜİK

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 9: 2020 Yılı Malatya’da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Ay/Tür	Patent Başvuru Sayısı	Faydalı Model Başvuru Sayısı	Marka Başvuru Sayısı	Tasarım Başvuru Sayısı
Ocak	3	1	54	0
Şubat	6	1	42	0
Mart	2	1	58	6
Nisan	7	0	30	2
Mayıs	2	1	48	1
Haziran	0	4	55	1
Temmuz				
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
TOPLAM	20	8	287	10

Kaynak: Türk Patent ve Marka Kurumu

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Ticaret Bakanlığı
- TCMB
- TİM
- TOBB
- TSKB
- TÜİK
- TEPAV
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türk Patent ve Marka Kurumu